

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Кафедра юридичної психології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор НАВС
полковник поліції
Станіслав ГУСАРЄВ
22 03 2021

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ КОРЕКЦІЇ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ

для підготовки фахівців ступеня вищої освіти магістр
за спеціальністю (053) Психологія
галузі знань (05) Соціальні та поведінкові науки

Статус дисципліни – вибіркова
Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти – магістр
Галузь знань – соціальні та поведінкові науки (05)
Спеціальність – психологія (053)
Освітня програма – психологія
Форми здобуття вищої освіти – заочна
Мова навчання – українська
Форма підсумкового контролю – екзамен

Робоча програма з навчальної дисципліни «Психологічні основи корекції девіантної поведінки» складена для здобувачів вищої освіти відповідно до програми підготовки фахівців за спеціальністю (053) «Психологія» ступеня вищої освіти магістра, за заочною формою навчання.

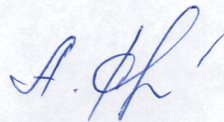
Розробники:

Софія Власенко – старший викладач кафедри юридичної психології, кандидат психологічних наук

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри юридичної психології
Протокол від 25.02.2021 року № 11

Завідувач кафедри

юридичної психології

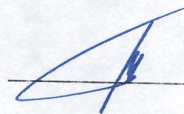

Олена КУДЕРМІНА

Схвалено науково-методичною радою НАВС

Протокол від 22.03.2021 року № 8

Голова науково-методичної ради

Станіслав ГУСАРЕВ

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма переглянута на 202 /202 н.р. без змін; зі змінами . (Додаток_).

протокол засідання кафедри від
____.____.202_ № ____

протокол науково-методичної ради від
____.____.202_ № ____

Завідувач кафедри

Голова НМР

Олена КУДЕРМІНА

Станіслав ГУСАРЕВ

Робоча програма переглянута на 202 /202 н.р. без змін; зі змінами (Додаток_).

протокол засідання кафедри від
____.____.202_ № ____

протокол науково-методичної ради від
____.____.202_ № ____

Завідувач кафедри

Голова НМР

Олена КУДЕРМІНА

Станіслав ГУСАРЕВ

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Предметом навчальної дисципліни є вивчення навчальної дисципліни є профілактика та корекція поведінки чи окремих вчинків людей, що не відповідають прийнятим у суспільстві нормам і таких, що проявляються у незбалансованості психічних процесів, не адаптованості, порушенні процесу самоактуалізації і відхиленні від морального та естетичного контролю над власною поведінкою.

Міждисциплінарні зв'язки: «Психологія залежності», «Професійна деформація», «Актуальні психологічні проблеми профілактичної діяльності», «Психологія життєвої кризи».

Програма навчальної дисципліни складається з таких тем:

1. Девіантна поведінка особистості та особливості її діагностики.
2. Профілактика девіантної поведінки особистості.
3. Особливості психологічної корекції відхилень у поведінці особистості.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Психологічні основи корекції девіантної поведінки» є формування у здобувачів системи знань щодо основних положень та методів навчальної дисципліни.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Психологічні основи корекції девіантної поведінки» є:

- сформуванню сучасне уявлення про поняття, типи та форми відхилень у поведінці та особливості її профілактики;
- сформуванню уявлення про особливості індивідуальної та групової психологічної корекції девіантної поведінки особистості;
- сформуванню практичних навичок психологічної діагностики, профілактики та корекції девіантної поведінки особистості;
- вправлятися у складанні програм психологічної корекції.

1.3. Програмні компетентності відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти:

Інтегральна компетентність

Здатність вирішувати складні завдання та проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення дослідження та (або) здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

Загальні компетентності

ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності .

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Додаткові соціально-особистісні компетенції (навички):

ЗК 11. Формування «soft skills»:

- *індивідуальних:* тайм-менеджмент; гнучкість/здатність адаптуватися; організація простору; властивість ефективно приймати рішення та вирішувати

проблеми; вміння чітко ставити завдання і формулювати цілі; позитивне мислення та оптимізм;

- *комунікативних*: креативність; логіка; менеджмент знань та інформації; навички формування гармонійних міжособистісних відносин; здатність чітко виражати власні думки та взаємодіяти з різними типами людей; здатність відповідати аргументовано, зрозуміло, вчасно і ввічливо; вміння працювати в команді;

- *управлінських*: володіння навичками психологічного впливу; уміння вирішувати проблемні ситуації.

Фахові компетентності

ФК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

ФК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

Додаткові фахові компетентності, визначені за освітньою програмою:

ФК11. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги особам (групам осіб) у складних життєвих ситуаціях.

Програмні результати навчання

ПРН4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПРН5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПРН9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

На вивчення навчальної дисципліни «Основи психологічної профілактики» заплановано 120 годин, 4 кредити ECTS.

Мова навчання: українська мова.

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри юридичної психології які безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою k015@naia.kiev.ua.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Девіантна поведінка особистості та особливості її діагностики

Поняття девіантної поведінки. Основні типи девіантної поведінки: делінквентна; адиктивна; патохарактерологічний тип девіантної поведінки;

психопатологічний тип девіантної поведінки; девіації, зумовлені гіперздібностями людини. Основні прояви розладів поведінки.

Фактори ризику виникнення девіантної поведінки: біологічні, психологічні, соціально-економічні, соціально-культурні, соціально-педагогічні.

Діагностичні методи дослідження девіантної поведінки: спостереження (схема спостереження при психологічному обстеженні дитини та підлітка із девіантною поведінкою), бесіда, тестування. Методики, спрямовані на вивчення психологічних особливостей осіб із девіантною поведінкою.

Тема 2. Профілактика девіантної поведінки особистості

Історичний аналіз підходів до профілактики девіантної поведінки. Вітчизняний досвід виховання та перевиховання осіб із девіантною поведінкою. Вплив досвіду А. Макаренка на формування системи корекційної роботи у вітчизняній педагогіці та психології. Сучасні напрями профілактики девіантної поведінки.

Загальні основи профілактики девіантної поведінки. Первинна та вторинна профілактика. Основні функції профілактично-корекційної роботи психолога, який працює із особами, схильними до девіацій. Форми первинної психопрофілактичної роботи (за О. Змановською).

Структурні компоненти профілактичної роботи: освітній, психологічний, соціальний.

Профілактика окремих видів девіантної поведінки. Агресивна поведінка та її профілактика. Профілактика вандалізму. Особливості профілактики булінгу. Підходи до профілактики суїцидальної поведінки. Напрями профілактичної діяльності щодо подолання делінквентних проявів. Зміст профілактичної роботи, спрямованої на попередження хімічних адикцій. Особливості профілактики статевих девіацій.

Тема 3. Особливості психологічної корекції відхилень у поведінці особистості

Поняття психологічної корекції девіантної поведінки. Основні завдання психологічної корекції. Етапи корекційної роботи психолога із особами, які схильні до девіацій. Стратегічні цілі та завдання корекції девіантної поведінки. Принципи психологічної корекції.

Індивідуальні форми психокорекції девіантної поведінки. Основні методи індивідуального психокорекційного впливу: переконання, навіювання, психологічне консультування. Принципи спілкування психолога із клієнтом. Прийоми корекційно-виховного впливу на особистість (за Ю. Клейберг).

Групові форми психокорекції девіантної поведінки. Фактори, що впливають на ефективність психокорекційної роботи. Завдання групового тренінгу.

Особливості складання психокорекційних програм. Основні вимоги до складання психокорекційних програм. Схема складання індивідуальної

психокорекційної програми. Основні принципи розробки психокорекційних програм. Практичне значення корекційних програм.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 4	Галузь знань (05) Соціальні та поведінкові науки (назва і шифр)	<i>Вибіркова</i>	
	Спеціальність (053) Психологія (назва і код спеціальності)		
Кількість розділів – 1	Ступінь вищої освіти: Магістр	Рік підготовки	
		-й	2-й
Семестр			
-й		3-й	
Загальна кількість годин – 120		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи –		год.	4 год.
		Семінарські	
		год.	4 год.
		Практичні	
		год.	4 год.
		Самостійна робота	
		год.	108 год.
	Вид контролю:		
		екзамен	

3. Структура залікового кредиту

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	Всього	у тому числі				Всього	у тому числі			
л		п	сем	с.р.	л		п	сем	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Девіантна поведінка						28	2			32

особистості та особливості її діагностики									
Профілактика девіантної поведінки особистості					28	2	2	2	38
Особливості психологічної корекції відхилень у поведінці особистості					34		4	4	38
Разом					120	4	4	4	108

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Після закінчення вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- основні терміни та поняття навчальної дисципліни;
- загальні основи психологічної профілактики девіантної поведінки особистості;
- основи психологічної корекції девіантної поведінки.

вміти:

- проводити психологічну діагностику;
- володіти навичками профілактичної роботи;
- володіти навичками корекційної роботи;
- застосовувати теоретичні знання в процесі практичної діяльності.

5. Плани семінарських занять

Тема 2. Профілактика девіантної поведінки особистості

Семінарське заняття – 2 год.

1. Історія вивчення проблеми профілактики девіантної поведінки.
2. Сучасні напрями профілактики девіантної поведінки у молоді.
3. Загальні основи профілактики девіантної поведінки. Первинна та вторинна профілактика.
4. Структура профілактики девіантної поведінки.
5. Профілактика окремих видів девіантної поведінки: агресивна поведінка, вандалізм, булінг, аутоагресивна поведінка.
6. Профілактика делінквентної поведінки.
7. Профілактика залежної поведінки.

Практичне заняття – 2 год.

Навчальні питання:

1. Зовнішні та поведінкові маркери девіантної поведінки.
2. Діагностика девіантної поведінки як умова її профілактики.
3. Типовий алгоритм складання профілактичної програми.
4. Складання програми профілактики девіантної поведінки за видами (на вибір здобувача).

Тема 3. Особливості психологічної корекції відхилень у поведінці особистості

Семінарське заняття – 2 год.

Навчальні питання:

1. Поняття психологічної корекції.
2. Етапи корекційної роботи психолога із особами, схильними до девіацій.
3. Стратегічні цілі та завдання корекції девіантної поведінки особистості.
4. Характеристика принципів психологічної корекції.
5. Індивідуальні форми психологічної корекції девіантної поведінки.
6. Принципи спілкування психолога із клієнтом у процесі індивідуальної психологічної корекції.
7. Групові форми психокорекції девіантної поведінки.
8. Особливості складання психокорекційних програм.

Практичне заняття – 2 год.

Навчальні питання:

1. Діагностична робота щодо виявлення причин девіантної поведінки.
2. Психологічна характеристика підлітка із девіантною поведінкою. Орієнтована схема психолого-педагогічної характеристики важковиховуваного учня (учениці) (за Р. Овчаровою).
3. Карта-характеристика особистісного розвитку підлітка.
4. Ознайомлення із прикладами корекційних програм, спрямованих на корекцію відхилень у поведінці.
5. Самостійне складання корекційних програм, спрямованих на корекцію різних видів девіацій (за вибором здобувача).

6. Завдання самостійної роботи

Вимоги до організації самостійної роботи та структура навчальних завдань визначаються робочими навчальними програмами дисципліни.

Основними завданнями самостійної роботи є підготовка і виконання поточних навчальних завдань, а також написання рефератів та (або) доповідей на одну із запропонованих тем:

1. Методи дослідження психології девіантної поведінки.
2. Основні аспекти психології девіантної поведінки.
3. Поняття соціальної патології.
4. Біологічні концепції девіантної поведінки.
5. Поняття аномії.
6. Індивідуальні і соціальні девіації.
7. Критерії девіацій.
8. Соціальні фактори як причина девіацій.
9. Конструктивні девіації.
10. Поняття деструктивної девіації.
11. Основні цілі профілактики девіантної поведінки.

12. Форми профілактичної роботи щодо девіантної поведінки.
13. Види девіантної поведінки.
14. Алкоголізм та пияцтво як вид девіантної поведінки.
15. Суїцидальна поведінка як прояв девіантної поведінки.
16. Наркоманія та її причини.
17. Відхилення у сфері моралі.
18. Напрями роботи в інформаційному підході до профілактики девіантної поведінки.
19. Соціально-профілактичний підхід до девіантної поведінки.
20. Методи застосування санкцій до девіантної поведінки.
21. Медико-біологічний підхід до девіантної поведінки.
22. Взаємозв'язок видів девіантної поведінки.
23. Маргіналізація суспільства як підстава виникнення девіантної поведінки.
24. "Спосіб життя" та "рівень життя", їх зв'язок з девіантною поведінкою.
25. Міграція і девіантна поведінка.
26. Здоровий спосіб життя.

7. Індивідуальні завдання

Не передбачені.

8. Методи навчання

Словесні методи, інноваційні методи, наочні методи, практичні методи.

9. Форми та методи поточного контролю

Усне та письмове опитування, практична перевірка виконаних завдань, тестовий та рейтинговий контроль.

10. Рейтингова система оцінювання результатів навчання

Аудиторна робота (поточне накопичення балів)			Підсумковий контроль залік	Підсумкова кількість балів
Max 60%			Max 40%	Max 100%
Тема 1 20%	Тема 2 20%	Тема 3 20%		

11. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня

75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає дисципліна та з урахуванням дистанцій

Інтерактивні, мультимедійні проектори, комп'ютери планшети, інтерактивні дошки, методичне забезпечення та ін.

13. Перелік контрольних питань по темам для підсумкового контролю з навчальної дисципліни

1. Поняття девіантної поведінки.
2. Основні типи девіантної поведінки.
3. Делінквентна поведінка особистості.
4. Адиктивна поведінка як одна із форм девіантної поведінки.
5. Патохарактерологічний тип девіантної поведінки.
6. Психопатологічний тип девіантної поведінки.
7. Аутодеструктивна поведінка.
8. Девіації, зумовлені гіперздібностями людини.
9. Основні прояви розладів поведінки.
10. Детермінація девіантної поведінки.
11. Біологічні фактори ризику виникнення девіантної поведінки.
12. Роль спадковості у виникненні девіантної поведінки.
13. Розлади особистості (психопатії) та їх роль у виникненні девіантної поведінки.
14. Мінімальні мозкові дисфункції та їх роль у виникненні девіантної поведінки.
15. Психологічні фактори ризику виникнення девіантної поведінки.
16. Акцентуації характеру та їх роль у виникненні девіантної поведінки.
17. Взаємозв'язок між девіантною поведінкою та прагненням до самоствердження у підлітків.
18. Взаємозв'язок між девіантною поведінкою та рівнем тривожності особистості.
19. Соціально-економічні фактори ризику виникнення девіантної поведінки.
20. Зниження життєвого рівня населення та його роль у виникненні девіантної поведінки.
21. Безробіття та його роль у виникненні девіантної поведінки.
22. Майнове розшарування суспільства як причина виникнення девіантної поведінки у особистості.
23. Роль сім'ї у виникненні девіантної поведінки.

24. Вплив неформальних молодіжних утворень як причина виникнення девіантної поведінки особистості.
25. Соціально-культурні фактори ризику виникнення девіантної поведінки.
26. Методи дослідження девіантної поведінки особистості.
27. Спостереження як метод дослідження девіантної поведінки.
28. Метод бесіди та особливості його застосування при дослідженні осіб із девіантною поведінкою.
29. Застосування методу тестів для психологічної діагностики осіб із девіантною поведінкою.
30. Опитувальник Басса-Дарки, особливості його застосування при вивченні осіб із девіантною поведінкою.
31. Особливості застосування проєктивних тестів при вивченні психологічних особливостей осіб із девіантною поведінкою.
32. Метод соціометрії та його роль у вивченні психологічних особливостей осіб із девіантною поведінкою.
33. Методики виявлення схильності до девіантної поведінки.
34. Методики виявлення загальних детермінант девіантної поведінки.
35. Методики виявлення психо-біологічних та індивідуально-психологічних чинників поведінкових девіацій.
36. Методики вивчення проявів важковиховуваності.
37. Методики вивчення впливу сім'ї на виникнення девіацій.
38. Методики виявлення труднощів шкільної соціалізації.
39. Методики вивчення впливу зовнішнього середовища на соціалізацію неповнолітніх.
40. Методики вивчення впливу групи на особистість.
41. Методики дослідження схильності до агресивної поведінки.
42. Методики діагностики схильностей до делінквентної поведінки.
43. Методики діагностики схильності до суїцидальних станів.
44. Методики на виявлення типу залежної поведінки.
45. Методики вивчення схильності до хімічних залежностей.
46. Методики виявлення схильностей до нехімічних залежностей.
47. Історичний аналіз підходів до профілактики девіантної поведінки.
48. Сучасні напрями профілактики девіантної поведінки.
49. Первинна профілактика девіантної поведінки.
50. Вторинна профілактика девіантної поведінки.
51. Основні функції психолога при виконанні профілактично-корекційної роботи із особами, схильними до девіацій.
52. Форми первинної психопрофілактичної роботи (за О. Змановською).
53. Структурні компоненти профілактичної роботи.
54. Освітній компонент профілактичної роботи, спрямованої на попередження девіантної поведінки.
55. Психологічний компонент профілактичної роботи, спрямованої на попередження девіантної поведінки.
56. Соціальний компонент профілактичної роботи, спрямованої на попередження девіантної поведінки.

- 57.Профілактика агресивної поведінки.
- 58.Профілактика вандалізму.
- 59.Профілактика булінгу.
- 60.Підходи до профілактики суїцидальної поведінки.
- 61.Напрями профілактичної діяльності щодо подолання делінквентних проявів поведінки.
- 62.Профілактика адиктивної поведінки.
- 63.Профілактика статевих девіацій.
- 64.Поняття психологічної корекції девіантної поведінки.
- 65.Етапи корекційної роботи психолога із особами, які схильні до девіацій.
- 66.Стратегічні цілі та завдання корекції девіантної поведінки особистості.
- 67.Принципи психологічної корекції.
- 68.Індивідуальна психокорекція.
- 69.Переконання як один із основних методів індивідуального психокорекційного впливу.
- 70.Прийоми методу переконання.
- 71.Навіювання як один із основних методів індивідуального психокорекційного впливу.
- 72.Психологічне консультування як один із основних методів індивідуального психологічного впливу.
- 73.Принципи спілкування психолога із клієнтом при проведенні індивідуальної психокорекції.
- 74.Прийоми корекційно-виховного впливу на підлітків-девіантів (за Ю. Клейберг).
- 75.Поняття групової психокорекції.
- 76.Основні форми групової психокорекції.
- 77.Тренінгові групи (Т-групи) як форма групової психокорекції.
- 78.Соціально-психологічний тренінг як форма групової психокорекції.
- 79.Групи взаємопідтримки як форма групової психокорекції.
- 80.Поняття психокорекційної групи.
- 81.Фактори, що впливають на ефективність психокорекційної роботи.
- 82.Завдання групи тренінгу, спрямовані на корекцію девіантної поведінки.
- 83.Основні вимоги до складання психокорекційних програм.
- 84.Схема складання індивідуальної психокорекційної програми.
- 85.Мета та завдання психологічної корекції при роботі із особами, що мають девіантну поведінку.
- 86.Очікувані результати психологічної корекції при роботі із особами, що мають девіантну поведінку.
- 87.Обґрунтування виду та форми корекції.
- 88.Терміни психологічної корекції.
- 89.Основні принципи, що використовуються при розробці психокорекційних програм.
- 90.Практичне значення корекційних програм.

14. Рекомендована література

1. Баженов В. Г. Психологические механизмы коррекции девиантного поведения школьников. / В.Г. Баженов, В.П. Баженова. — Ростов н/Д.: Феникс, 2007. — 320 с.
2. Бондарчук О. І. Психологія девиантної поведінки: Курс лекцій. — Київ, 2006. — 86 с.
3. Вольнова Л. М. Профілактика девиантної поведінки підлітків: навч.-метод посібник до спецкурсу «Психологія девіацій» для студентів спеціальності «Соціальна робота» у двох частинах. — Ч. 1. Теоретична частина. — 2-ге вид., перероб і доповн. — К., 2016. — 188 с.
4. Вольнова Л. М. Профілактика девиантної поведінки підлітків: навч.-метод. посібник до спецкурсу «Психологія девіацій» для студентів спеціальності «Соціальна педагогіка» у двох частинах. — Ч. II. Практична частина. — 2-ге вид., перероб і доповн. — К., 2016. — 193 с.
5. Дуткевич Т. В. Особливості організації психологічної корекції асоціальної поведінки підлітків // Проблеми сучасної психології, 2014. — Випуск 24. — С. 203-214.
6. Духновский С.В. Психологическое сопровождение подростков в критических ситуациях: Учебное пособие. — Курган: Изд-во Курганского гос. ун-та, 2003. — 124с.
7. Петрова А. Б. Психологическая коррекция и профилактика агрессивных форм поведения несовершеннолетних с девиантным поведением: практическое руководство. — Москва, 2008. — 152 с.
8. Психолого-педагогічна робота з дітьми, схильними до прояву девиантної, делінквентної поведінки (з досвіду роботи спеціалістів психологічної служби системи освіти України) [Електронний ресурс] / авт. кол.: О. П. Абухажар, Н. М. Акімова, В. В. Білецька та ін ; упор.: В. Г. Панок, Ю. А. Луценко — К. : Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2014. — 497 с.
9. Галич Г. О., Карпушкина Е. А., Корчагина Л. Н., Морозова Н. Л., Тупарева Н. В. Экспресс-диагностика девиантного поведения детей и подростков // Известия ПГПУ им. В. Г. Белинского: Общественные науки. - №16 (20), 2010. — С. 100-104.
10. З досвіду корекційної роботи практичного психолога і соціального педагога з дітьми з девиантною та делінквентною поведінкою : посіб [Електронний ресурс]. / авт. кол. ; упор. Ю. А. Луценко. — К. : Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2015. — 129 с.
11. Збірник корекційних програм з профілактики девиантної поведінки учнів професійно-технічних навчальних закладів /Укладач: Сиско Н.М. — Хмельницький, НМЦ ПТО ПК у Хмельницькій області, 2014. — 473 с.
12. Зиннуров Ф.К. Профилактика и коррекция девиантного поведения детей и подростков в новых социально-культурных условиях XXI века: монография/ Ф.К. Зиннуров. — Казань: КЮИ МВД РФ, 2012. — 278 с.
13. Клейберг Ю. А. Психология девиантного поведения: Учебное пособие для вузов. — Москва, 2001. — 160 с.

14. Колесник А. А. Методичні рекомендації щодо здійснення психологічного супроводу учнів із девіантною поведінкою. – Новгород-Волинський, 2011.
15. Коповая О.В., Коповой А.С. Профилактика и коррекция девиантного поведения подростков в условиях общеобразовательной школы: учебное пособие / О.В. Коповая, А.С. Коповой. – Саратов: Издательский центр «Наука», 2008. – 80 с.
16. Макарычева Г. И. Коррекция девиантного поведения: тренинги для подростков и их родителей. – Санкт-Петербург: Речь, 2007. – 368 с.
17. Методы психологического изучения девиантного поведения: учебное пособие / О. П. Макушина. – Воронеж, 2005. – 80 с.
18. Небезпечні квести для дітей: профілактика залучення / Методичні рекомендації. – К.: ТОВ «Агентство «Україна», 2017. – 76 с.
19. Ничишина, Т. В. Профилактика девиантного поведения несовершеннолетних в школе и семье : пособие. — Минск : Национальный институт образования, 2018. — 248 с.
20. Самойлов А.М. Історичний аналіз підходів до профілактики девіантної поведінки молоді / А.М. Самойлов // Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи: матеріали Міжнародній науково-практичній конференції молодих вчених (21 – 22 листопада 2013 року у м. Дрогобич): Зб. наук. праць / Редкол.: В. Ільницький та ін. – Дрогобич: ПП «ПОСВІТ», 2013. - С. 147 - 155.
21. Стандарти програми корекції девіантної поведінки підлітків віком 14–18 років, які мають досвід вживання психоактивних речовин / автор А.Б. Бежан. – К.: Україна, 2015. – 180 с.
22. Таскина А. В. Сборник диагностических методик по выявлению девиантного поведения подростка. – Горно-Алтайск, 2016.
23. Теоретико-методологічні засади психологічної корекції особистості соціально дезадаптованих неповнолітніх: монографія / [Н.Ю. Максимова, І.Ф. Манілов, А.М. Грись та ін.]; за ред. Н.Ю. Максимової. — Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2012. – 258 с.
24. Христук О. Л. Психологія девіантної поведінки: навчально-методичний посібник / О. Л. Христук. – Львів: ЛьвДУВС, 2014. – 192 с.
25. Юридична психологія: підручник для студ. ВНЗ / За заг. ред. Л. І. Казміренко, Є. М. Моїсеєва. – К.: КНТ, 2007. – 382 с.
26. Юридична психологія: практикум / за заг. ред. Л. І. Казміренко. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2010. – 190 с.